బొమ్మ — బొరుసు

అతగాడి కాళ్ళు అలవాటు లేని మార్గంలో నడుస్తున్నాయి. అందు కేనేమో తడబడు తున్నాయి. రాత్రి తొమ్మిదిన్నర కావొస్తోంది. "సెకెండు షో" పిక్చర్లకు వెడుతున్న జనం, రిక్షాలూ, ఫస్టు షో నుంచి వస్తున్న జనం, రిక్షాలూ....కారూ....

ఆ చీకటి "కార్నర్స్" లో అక్కడక్కడా అమ్మాయిలు....కాదు అమ్మాయిలలా మేకప్ చేసుకున్న "అమ్మ"లు. గాజు "బొమ్మ"లు! దిష్టి "బొమ్మ"లు! ఆహ్వానాలూ, అంగీకారాలూ, తిరస్కారాలూ, ఏమిటో కొత్తగానూ, కుతూహలంగానూ వుందతగాడికి. ఇంత క్రితం ఎప్పుడూ ఇంత పరిశీలనగా ఇలాటివి గమనించలేదు....ఎవరేనా గుర్తుపడతారేమో నని భయం...వెనకాల కారుహారన్...త్రుళ్ళిపడి పక్కకు తప్పు కున్నాడు.

గుమాస్తా జగన్మోహనరావు...కోటీశ్వరుడేం కాదు. ఏ పంచాయతీ ప్రెసిడెంటూ, సమితిరాజూ, మునిసిపల్ ఛైర్మన్....మంత్రి వగైరాలేమీ కాదు....కాబోడు! కనీసం పేరులో వున్న "జగన్మోహనత్వమూ" లేదు. కాకున్నా అమ్మ, నాన్నలకు ఎంతటి "ఓవర్ కాన్ఫిడెన్స్" కాకపోతే ఆ పేరు పెడతారు! ఏమీ కాని నన్ను....అప్టరాల్ ఓ గుమాస్తాని.... ఎవరో గుర్తుపట్టేస్తారనీ....సినిమా తారలకులా ఆటోగ్రాఫులకోసం ఎగ బడతారన్నట్టు, నేనేదో నక్కినక్కి పోవటం వింతగాలేదూ! అను కున్నాడు జగన్మోహనరావు.

ఆ! అంతగా అయితే ఆఫీసు ప్యూనో! తోటి గుమాస్తాల్లో ఎవరే నానో గుర్తుపడితే పట్టనీ! ఏం? వాళ్ళంతా సిగరెట్లు కాల్చటం లేదూ!

పేకాడటం లేదూ? చాటుమాటు "వ్యవహారాలు" లేవూ? అలాగే ఈ రోజు నేనూ సరదా పడుతున్నాను! సరదా! సరదా పడుతున్నానా నేను? నైతిక పతనానికి నాందిని సరదాగా తీసుకోగలనా? అతగాడి మనసు ఎదురు ప్రశ్న వేయటంతో, ఆలోచనలు అతగాడి జీవితంలోకి పరుగులు తీశాయి, మరేం చెయ్యాలి? ఈ విశాల నగరంలో మూడు రూము లనబడే ఇంటికి అరవై రూపాయలు బాడుగ. అమ్మ, నాన్న, చెల్లాయి, తమ్ముడు, తనూ, తనభార్య లలిత గూడులో గుట్టబడిన జనం! సరసాలకూ, సరదాలకూ నోచుకోని బ్రతుకు!

అసలు తనలాటి వాడు పెళ్ళాడకూడదు! ఇప్పుడు కోరుకుంటున్న "సరదా" లతో సరిపుచ్చుకో వలసింది! నాలుగువేలు కట్నం, అందమైన భార్యా అనగానే, అమ్మా, నాన్నలతో బాటు తనూ ఏదో బావుకుందామను కున్నాడు!

పగలంతా రద్దీ-ఆఫీసు తొందరా, స్కూళ్ళ తొందరా, వంటా. సిగ్గుపూర్తిగా వదలని లలిత....ఇంత మందిలో పలకరించటానికి సిగ్గుపడే తనూ....పరాయివాళ్ళుగానే వుండి పోతారు పగలంతా!

ఇకరాత్రి....వాకిటి గదిలో అమ్మ, నాన్న,, చెల్లాయి, మధ్యగదిలో తను, లలిత, తమ్ముడు.... మూడో గది వంటగది.... రాత్రి పదిదాటాక కడిగితే....అది ఆరేదెప్పుడు!

తమ్ముడు ఫిఫ్తుఫారం చదువుతున్నాడు.... పదిహేనేళ్లు నిండి పోయాయి. అటు బాలుడు, ఇటు యువకుడుకాని సంధి వయసు...వాడికి ఏదో కుతూహలం! లలితతో తనేం మాట్లాడుతానోనని....చెవులింత చేసు కుంటాడు....నిద్రపోడు ఓ పట్టాన! పోయాడో లేదోనని అనుమానం వేధి స్తూనే వుంటుంది. కసురుకునేవయసు కాదు. అధవా కసురుకున్నా అమ్మా, నాన్నలకు వినిపిస్తుంది...వాళ్ళేమనుకుంటారోనని భయం....పగ

అంతా దాకిరితో, ఆశలతో, కలలతో అలసి పోయిన లలిత ... కాస్సేపు ఏదో ఆనందం ఆశించి....ఆశచచ్చి....కాస్సేపట్లో నిద్రపోతుంది! నిద్ర పట్టని తను....

మధ్య రాత్రిలో బాత్‌రూంలోకి వెళ్ళాలంటే, మధ్యగది (తమగది) లోనుంచే, వంట ఇంట్లో నుంచి వెళ్ళాలి....అమ్మ ఒకసారీ, నాన్న ఒక సారీ....చెల్లాయి ఒకసారీ....తలుపు తట్టి....తలుపుతీసి కోపంతో బిగుసుకు పోయిన తమ మధ్యనుంచి వెళ్ళటం, రావటం....చూస్తుండగానే తెల్లారి పోవటం.... చర్విత చర్వణం. ఇదా జీవితం....ఇదే నా జీవితం!

ఇలాటి వెధవ జీవితం కోసమా ఇరవై ఆరేళ్ల ముఖ్యంగా గత నాలుగేళ్ళు కలలు కన్నది! పెళ్ళయి ఆరునెలలు దాటినా అరమరలేని దాంపత్య జీవిత మధురిమ .. తామిద్దరూ చవిచూడలేదంటే ఇదెంతటి దుర దృష్టం? ఈ దేశంలో ఇలాటి దురదృష్టవంతులే ఎక్కువేమో!

సినిమా అంటే చెల్లాయీ, తమ్ముడూ హాజరు! వాళ్ళిద్దర్నీ వేరుగా వెళ్ళండని అమ్మ నాన్న చెప్పరు! తామిద్దరూ చెప్పలేరు? ఖర్చు పది రూపాయలు. . .లలిత పక్కన కూర్చున్న చెల్లాయి (దాని ఊహలకూ రెక్కలొస్తున్నాయి మరి) లలిత చెవిలో. . . తన మాట చెవి దూరకుండా రొదచేస్తుంటుంది! తన పక్కన కూర్చున్న తమ్ముడు. . .తన చెయ్యి ఏ క్షణంలో లలిత చేతిని స్పృశిస్తుందోనని "ఎక్స్-రే" కళ్ళతో కనిపెడు తుంటాడు! సినిమానుంచి వచ్చి చికాకు! ఆ నెలలో ఆదనంగా అప్పు ఇరవై రూపాయలు తేలటం తప్ప మరో ఆదాయం, ఆనందం వుండదు!

అమ్మ, నాన్న, చెల్లాయి, తమ్ముడికి కలిపి తన జీతంలో నుంచి "ఇంత" అని ఇచ్చేస్తే ...వాళ్ళంతా వేరుగా వుంటే ... తనూ లలితా ఓ చిన్నగదిలో....వాళ్ళందరికీ కాస్తంత దూరంగా వేరుగా వుంటే ఎంత

హాయిగా వుంటుంది! ఈ ఆలోచన రోజుకు కొన్ని వందలమార్లు చేయటమే తప్ప ... ఆచరించ లేని, కనీసం అమ్మ నాన్నలతో చెప్పలేని బలహీనత....ప్రాణం తీస్తోంది. కోడలు పిల్లని తమ దగ్గరే అట్టే పెట్టు కుంటే తప్ప. . .కొడుకు తమకు దక్కడని, అందుకు అనుగుణంగా అను బంధాల సంకెళ్ళువేసే అమ్మా నాన్నల చతురత....జాలిగొలిపే కష్టాలు.... ఆర్థిక కష్టాలు, చిన్నప్పట్నుంచీ పెంచి పెద్ద చేయటంలో పడిన కష్టాల పరంపర వాక్చతురత....తన చుట్టూరా సాలెగూడు అల్లేశాయి! ఊపి రాడటం లేదు.

శరీరమూ, మనసూ, కోరికల బరువుతో ఒరిగి పోతున్నాయి.... ఎలాగూ ఆ నరకంలో తను గడపలేడు. ఏదో వెర్రి కోపం....తిక్క.

తన సరదాలు తను తీర్చుకుంటాడు. ఇలాటి సరదాలు కొడుక్కు అబ్బాయని తెలిస్తే అమ్మా నాన్న బాధపడతారేమోగానీ, భయపడరు? కారణం కోడలు "ఎర" తమ దగ్గరే వుంది. కొడుకు సంపాదన పదో, పాతికో (సినిమాఖర్చు)ఇలా తగలడినా....మిగతాది తమచేతికే రాకపోదని భరోసా.

"సార్! ఈ వేపు రాండి!" మొరటుగా, రహస్యంగా, దగ్గరలో వినిపించిన గొంతుకతో, త్రుళ్ళిపడ్డాడు జగన్మోహనరావు .... బుర్రమీసా లతో, గళ్ళలుంగీతో, కండపుష్టితో, సినిమాలలో విలన్ అనుచరుడిలా వున్న వాడొకడు ఎలక్ట్రిక్ లైటు స్థంభం క్రీనీడలో నిల్చుని ఉన్నాడు. జేబులోని ఇరవై రూపాయలూ తన్ని లాక్కోడు కదా! అనుకున్నాడు జగన్మోహనరావు.

"చక్కటి అమ్మాయి.... ఇక్కడే .... నాలుగడుగులు వేసారంటే చాలుబాబూ!" అలాగే గుసగుసగా అన్నాడతగాడు. ఈ మారు అంత

మొరటుగా ధ్వనించలేదతగాడి కంఠస్వరం. యాంత్రికంగా అడుగులు వేశాడు. కుతూహలంతో బాటు మొదటిసారిగా తప్పు చేస్తున్నానేమోనన్న భయం....గుండెలు వేగంగా కొట్టుకుంటున్నాయి !

" లోపలికెళ్ళండి ?'' అంటూనే '' రాజ్యం ! ఎవరో బాబుగా రొచ్చారుచూడు...." కేకపెట్టాడా గళ్ళలుంగీవాలా !

చిన్న పెంకుటిల్లు. రెండే రెండు గదులు .... అవతల బాత్ రూం. పరిశుభ్రంగానే వున్నాయి...రాజ్యం కూడా అందంగానే వుంది. బహుశా తన వయసు వుంటుందేమో !

" రాండి !'' ఆహ్వానించింది. ఇలాటి ప్రదేశాలను గురించి తన ఫ్రెండ్స్ కొందరు చెప్పగా విన్నాడు. బిలబిల్లాడుతూ చాలామంది అమ్మాయిలు వుంటారనీ .. తను ఎన్నుకోవాలనీ, అదేం లేదిక్కడ .... ఇదేదో హైస్టయిల్ సైడ్ బిజినెస్‌లా వుంది !

రెండో గదిలో నవార్ మంచం ! పరుపు. . .టేబిల్. . . మిర్రర్ నీట్‌గా వుంది. పొందికగా.

" అలా కుర్చీలో కూర్చోండి. "

చుట్టి వున్న పరుపు పరుస్తూ అంది రాజ్యం. ఆ కంఠస్వరంలో ఎలాటి భావమూ లేదు......వ్యాపార ధోరణి తప్ప !

" అతగాడు...." ఏమనాలో తోచక అన్నాడు జగన్మోహనరావు. "బయటికి వెళ్ళాడు. ఓ గంట దాటాక వస్తాడు. ఏం ఏమన్నా కావాలా ? సందు చివర ఉంటాడు పిలవనా ?" అంది.

"ఊఁహుఁ వద్దు!" పులినోట్లో తలపెట్టబోతున్న మేకలా కుర్చీలో బిగుసుకుపోయి కూర్చున్నాడు.

"బహుశా మీకిలాటివి అలవాటు లేదనుకుంటాను !" అంది రాజ్యం టేబిల్ దగ్గర ఏదో సర్దుతూ.

"మీకెలా తెలుసు ?" నవ్వటానికి ప్రయత్నిస్తూ అన్నాడు.

"మీ మొహమాటమే చెబుతోంది ! నన్ను "మీరు" అనటంలోనూ తెలుస్తోంది !" తమాషాగా నవ్వుతూ అంది రాజ్యం. "ఇక ఇది అలవాటుగా మారనూ వచ్చు.... సరే ! ఎలాగూ వచ్చారు.... కాలం గడవాలిగా.... కాస్తంత కబుర్లు చెప్పుకుందామా ?" అంది తిరిగి చనువుగా....

తలూపాడు. నిజానికి గంట ఎలా గడపాలన్నది ఈ గదిలో అడుగెట్టిన మరు క్షణంలో ఎదురైన సమస్య. బహుశా ఇలాటి వాళ్ళకు ఎదుటి మనిషి 'పల్స్' బాగా తెలుసునేమో !

"మీరుమగాళ్లు....ఇలాటి సరదాలు అలవరచుకున్నా ....సరదాగా వచ్చినా.... పోయేదేం లేదు. కానీ మాకు.... ఆడవాళ్ళకు.... అలా కాదే ! ఒకసారి ఈ ఊబిలోకి దిగామంటే, ఇక బయట పడేది లేదు. . . నాలానే !" మంచం చివరగా వదిగికూర్చుని మృదువుగాఅంది రాజ్యం.... ఆమె ప్రవర్తన, మాటలు, 'లేకి'గాలేవు.

"మరి ఇన్ని తెలిసి మీరెందుకు దిగారీఊబిలోకి !" కాస్తబెరుకు తగ్గి అడిగాడు.

"ఏం చేస్తాను ? ఖర్మ ! అనే కంటే నన్ను పెళ్ళాడిన మహనుభావుడి తెలివి !"

"మీకు పెళ్ళయిందా ?" ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు.

"ఆహాఁ ! అగ్నిసాక్షిగా.... అందరాడపిల్లలకు లానే చక్కగా జరిగింది. కట్నంతో సహా కాపురానికి వచ్చాను. మొదట్లో అర్థం

కాలేదు గానీ, ఆ ఇల్లో నరకమని తేలిపోయింది. అత్త, మామ, ఆడ బడుచులూ, వచ్చే పోయే బంధువులూ సత్రంలా వుండేదా ఇల్లు. ఏ క్షణమూ నాకూ మా ఆయనకూ కాస్తంత ఏకాంతంగానీ, హాయి గానీ ఉండేవి కావు! ఇల్లు మనుషులతో కిటకిటలాడుతుండటం వల్ల.....ఆయన పిధిలో.....నేను ఇంట్లో..... ఎప్పుడో, ఏమిటో..... కక్కుర్తితో ఒకరి కొరకం చేరువ అయ్యే వాళ్ళం. ఆ సమయంలో ఆనందం కంటే 'అసహ్యం' ఎక్కువగా కలిగేది. మూడేళ్ళు అలా సాగింది! ఈలోగా ఓ బిడ్డ పుట్టిపోయింది నాకు.

ఆయనగారు విసిగి పోయి మీ లానే ఏదో దారి చూసుకున్నాడు ఒంటరిగా మిగిలిపోయిన నా పరిస్థితి మరింత ఘోరంగా తయారయింది. చాకిరీ చేయడం...... అందరూ తినగా మిగిలిన తిండి చాలనీ చాలక పోనీ తినటం, నా భర్త చెడుగా తిరగటానికి కారణం నాలో ఆకర్షణ లేకపోవడమేనన్న తిట్లుతినడం, బ్రతుకు దుర్భరమైపోయింది.

ఓ శుభముహూర్తాన, తరచూ మాఇంటికివస్తూ, నాకు సానుభూతి చూపిస్తూ, చేరువైన, మావారివేపు బంధువొకడితో లేచి పోయాను. తీరా అతగాడితో లేచి వచ్చాక, నేనతగాడిమీదే ఆధారపడాక నామీద సానుభూతి ఎగిరి పోయింది వాడికి. నా మానాన నన్ను వదిలి పోయి, చక్కగా పెళ్ళి చేసుకున్నాడు(ట)! మా వారికీ దారి వుంది! నన్ను లేవదీసుకు వచ్చినవాడికీ దారి దొరికింది! కానీ నాకు దారేదీ! అలా అలా గాలి వాలుకు ఇలా కొట్టుకు కొట్టుకు వచ్చాను. ఇక ఇది అలవాటుగా, జీవనంగా మారిపోయింది!" రాజ్యం చెప్పడం ఆపింది. ఆమె ముఖంలో, ఆ అనుభవాల తాలూకు జుగుప్స ప్రతిబింబిస్తోంది. అందంగా వుందనిపించిన ఆమె మొహం కఠిన పాషాణంలా వుందీ క్షణంలో!

జగన్మోహనరావు త్రుళ్ళిపడ్డాడు. రాజ్యం కథ తన కథకు దగ్గిరగా వుంది. లలిత కూడా ఒకనాడు ఇలాగే...... ఆ ఆలోచన అత గాడి శరీరాన్ని మంచుముక్కలా మార్చింది.

"వెధవ సోదేదో చెబుతూ కూర్చున్నాను. రండి! అలా మంచం మీద కాస్తంత విశ్రాంతిగా......" రాజ్యం దగ్గరగా వచ్చింది. ఆమె తిరిగి మామూలుగా వుంది. అనుభూతుల కతీతమైన బ్రతుకు తెరువామెది మరి!

"వద్దు వద్దు, ఇంకో అరగంట వుందికదూ టైం? మీరు మరోలా అనుకోకండి. మీ కివ్వవలసిందెంతో చెబితే, గంటకూ ఇచ్చేస్తాను!" అన్నాడు. అతగాడి కంఠస్వరం కొద్దిగా కంపిస్తోంది.

"అదేం" ఉట్టినే డబ్బెందుకిస్తారు? ఇంత దూరంవచ్చి ....? రాజ్యం మాటలు మధ్యలో వుండగానే అన్నాడతగాడు.

"యాంత్రికంగా, కుతూహలంకొద్దీ వచ్చానంతే......మీ డబ్బు ..." జేబులో నుంచి పదిరూపాయలనోటు బయటికి తీశాడు. రెండోది కూడా తియ్యబోతుండగా రాజ్యం వారించింది? "చాల్లెండి; మరి ఇవ్వొద్దు. మీకు వెళ్ళాలనుంటే వెళ్ళొచ్చు...." అంది జాలినిండినకళ్ళతో.

గబగబ బయటికి వచ్చాడు. అడుగులు రోడ్డమ్మట పరుగులు తీస్తున్నాయి. స్నేహితుడింటి దగ్గిరకి వచ్చేసరికి, మనసు ఓ దృఢ నిశ్చ యానికి వచ్చేసింది. తలుపు తట్టాడు.

"రాఘవా! మొన్న నోరోజు మీ పక్క గదేదో ఖాళీగా వుందనీ, అద్దె పాతిక అనీ చెప్పావుగదూ? ఇదుగో అడ్వాన్స్, ఓనరుతో మాట్లాడి రూమ్ రెడీగా వుంచు. . . ఓ గంటలో సామానూ, లలితతో వస్తాను – ఓ

నెలకు ఈరూంలో సర్దుకుంటాం. ఈ లోగా చిన్న యిల్లెక్కడన్నావుంటే చూస్తానులే." అన్నాడు.

చేతిలో పది రూపాయలు పెట్టి, వచ్చినంత వేగంగానూ వెళుతున్న అతగాడికి, వెనకనుంచి "ఇంట్లో ఏదేనా గొడవ జరిగిందేమిటిరా మోహన్?" అంటున్న స్నేహితుడి ప్రశ్న విన్పించలేదు.

అదే సమయంలో రాజ్యం తనచేతిలో వున్న పది రూపాయల నోటుకేసి నిర్లిప్తంగా చూస్తోంది! ఆ గళ్ళ లుంగీవాడు వచ్చి డేగలా ఆ నోటు లాక్కుంటూ "అదేం? వాడప్పుడే నిప్పుతొక్కిన కోతిలాగా పరుగు తీశాడేమిటి? గంట కాలేదే?" అంటూంటే ఉలికిపడిందామె.

"పోనిద్దూ! పిరికి గొడ్డు!" అనేసింది. గళ్ళలుంగీవాడు నవ్వు కుంటూ బయటికి వెళ్ళాడు.

రాజ్యం మనసులోమాత్రం ఏదో వేదన రేగింది. "పాపం! మంచివాడులా వున్నాడతగాడెవరో! ఏదో ఆవేశంలో, ఏదో ఆశించి వచ్చాడు. కాస్తంత ఆనందం కలిగించివుంటే ఏం పోయేది నాకు! నాకీ వృత్తేం కొత్తా?

కానీ.....ఈ ఊబి....ఒకసారి అలవాటు పడితే....మరి వదలదు. ఎక్కడో ఓ చోట కాలుజారుతాడు. ఏమో, నా కెందుకు? నేను మాత్రం అతగాణ్ణి పతనానికి లాగలేదు....ఏదో కథ అల్లి .... చెప్పేశాను! నిజానికి ఈ మొరటు, బుర్ర మీసాల, గళ్ళలుంగీ వెధవే నా అసలు మొగుడనీ... వాడే వాడి తాగుడుకోసం, విలాసాల కోసం....నన్నీ నరకంలోకి తోశాడనీ ....వాడు చెప్పినట్లు వినకపోతే చావ కొడతాడనీ....ఈ దేశంలో పతివ్రతలు ఇన్ని రకాలుగా వుంటారనీ. . .ఈ నిజాలన్నీ అతగాడికి తెలిస్తే. . . ఇక్కడే ప్రాణాలు వదిలేవాడేమో. . .పాపం! ఏమైనా నాకు తగని అల

సటగా, చిరాగ్గా వుందీరోజు. వీడికి డబ్బొచ్చింది . . . ఇకనా జోలిరాడు! హాయిగా నిద్రపోతాను!" అనుకుంటూ లైటు తీసేసి. . .మరు నిముషంలో నిశ్చింతగా నిద్రపోయింది రాజ్యం.

అమ్మా, నాన్న, చెల్లాయి, తమ్ముడు, ఎవరో చచ్చినట్లు గోల పెడుతుండగా, ఇరుగు పొరుగువారు తల కోరకంగా వ్యాఖ్యానిస్తూ, చూస్తుండగా. . .యుగయుగాలుగా మనిషి అన్వేషిస్తున్న ఆనందపుటంచులు చేరటానికోసం. . .అదేమిటన్నది విడమరచి చెప్పటం ఇష్టంలేక, బిత్తర పోయి వున్న లలిత చెయ్యి ధైర్యంగా పట్టుకుని, రెండు సూటుకేసులతో రిక్షాలో బయల్దేరి. . .ఆ అర్ధరాత్రి వేళ ఆ చిన్నగదిలో "గృహప్రవేశం" చేశాడు జగన్మోహనరావు.

"అక్కా! రాజ్యం! నీ మేలు జన్మజన్మలకూ మర్చిపోలేను!" అందతగాడి హృదయం ఆర్ద్రంగా!

("జ్యోతి" జనవరి'73)